

KUŞADASI'NIN SON DEBBAĞI-DERİ USTASI –MÜTEVAZİ BÜYÜK İNSAN TUGRUL KUTUCU

'Ben Tuğrul Kutucu, 14 Mayıs 1929' da Kuşadası'nda doğdum' diye başlamıştı kendi yazdığı otobiyografisi. Ailenin 4. ve son çocuğu olarak geldiği dünyada 83 yıl misafir oldu ve , 1 Mayıs 2013 de aniden bizlere veda ederek ebediyete intikal etti. Beklenmedik bir vedaydı bu. Her yıl girdiği çok detaylı kontrollere rağmen kalbinin 3 damarının tamamen tıkalı olduğu fark edilememişti. Binden fazla seveni onu son yolculuğuna uğurlarken eller üzerinde taşıyarak yalnız bırakmadı. 1929 yılı 14 Mayısında , savaş sonrası genç Türkiye Cumhuriyetinin yokluk yıllarında dünyaya geldi. Kendi deyimiyle herşey kıttı o zamanlar .Belki de ondandı her eşyayı çok dikkatli kullanması , gün gelir yedek parçasını kullanırız diye, bozulunca atmayıp bir yerlerde tutması. Emeğe saygısının temelinde de bu yokluk zamanları vardı. Çok sevdiği Süleyman Öğretmeni , ilkokul sonrasında onu cesaretlendirince, İnşaat Enstitüsünün sınavlarına girip İzmir 11. si oldu. Büyük başarıydı bu. Okul İstanbul'daydı. Ancak, yarım yıl dayanabildi orada. Arkadaşını haksız yere döven öğretmenini okul müdürüne şikayet edince , öğretmenin ona yönelen öfkesi yüzünden döndü geldi Kuşadası'na. Çok fazla seçeneği yoktu. Ya çiftçi olacaktı, ya balıkçı, ya da Debbağ, yani Tabak. O da eniştesinin mesleğini seçti. Çıraklık, kalfalık derken ustalık geldi ve İkinci Dünya Savaşı sonrasında zor yıllarında Bahriye, yani Denizci askeri olarak tekrar İstanbul'a döndü. Önce Merasim Bölüğü, sonra Gelibolu Zırhlısı derken 3,5 yıl askerlik yaptı. Döndüğünce annesini sordu. Zor oldu söylemeleri, 'Annemi kaybettik, epey oldu' diye. On yıl kadar babası Ahmet Efendiyle beraber Kaleiçi Camisine bakan iki katlı evde yaşadılar. Anca toplayabilmişti evlenecek parayı. 1960 senesinde Gücü oğullarının güzel kızı Nurcivan'a düştü gönlü; istetti, evlendiler. Önce bu satırların yazarı , yani ben, Oğuz dünyaya geldi . 1963 senesiydi. Aynı yıl politikaya da girdi. Önce Sn. Şaban Alkış, sonra Sn. Taylan Sağnak, arkasından Sn. Mercan Küçük yağcı, ve en son olarak Sn. Lütfü Suyolcu Belediye Başkanlığı dönemlerinde 17 yıl aralıksız Belediye Meclis üyeliği yaptı. Kuşadası Çevre Yolunun ilk güzergahının belirlenmesi, ve Kadınlar Denizi yolunun yapılmasının fikir babasıydı. Hatta, yol kendi arazisinden geçip 2 dönüm kadarını alınca , istimlak parasını bile almayıp belediyeye bağışladı, ayıp olur, yanlış anlaşılır, kendine menfaat sağladı derler diye. 1969 senesinde ikinci dünyaya oğlu geldi; Suat. Bu yıllarda sadece Belediye Meclis ve Encümen üyeliği değil, İstimlak ve Takdir Kıymet Komisyonlarında da bulundu. Kaleiçi Camisi Derneğinin Başkanlığını yaptı, Esnaf Derneği ve Esnaf Kefalet Kooperatifinin yönetim kurullarında bulundu. Özellikle bu kooperatif can suyu vermişti Kuşadası esnafına. Benim hatırladığım çocukluk yıllarımda, sevgili Babacım sabahın erken saatlerinde işe giden, akşam olunca üzerinde tabakhane kokusu ile gelip, alal acele bir şeyler yedikten sonra bir yerlerde toplantılara giden adamdı.

Halen daha hayret ederim, tabakhanenin o ağır çalışma saatlerinde sonra, nereden bulurdu o enerjiyi de gider Meclis toplantılarına katılırdı diye. 1968 senesi Yat limanı projesinin başlangıç yılıydı. Daha önce planlandığı Yılaburnu koyundan şimdiki yerine alınınca, bu bölgedeki (Hilton'un arkası, şimdiki hayal kahvesi) 22 Tabakhanenin sonu gelmiş oldu. Sadece kendisi değil, yüzlerce çalışan da işsiz kaldı. 1974 senesinde tabakhaneler Kirazlı köy yolundaki yeni yerinde açılıncaya kadar çok zor bir 6 yıl geçirdi. Tabakhanelerin bu yeni döneminin en büyük müşterisi Bodrum sandalet imalatçılarıydı. O dönemde Bodrumun en meşhur sandaletçileri en iyi ürünlerini Kuşadası vaketa ve köselesiyle yaptılar. O dönemler benim ve kardeşimin de lise ve üniversite yıllarıydı. Yaz dönemlerini hep tabakhanede geçirdik, karınca kararınca yardım edelim diye. Yine aynı yıllarda, Edirne'den bir haber geldi. Selimiye Camisinin yüzlerce yıllık kapı perdesinin deri çerçevesi artık yıpranmıştı, ve değiştirilmesi gerekiyordu. İhtiyaçları olan deri aslıyla aynı şekilde ve en üst kalite standardıyla tabaklanmış olmalıydı. Araştırmaları sonucunda babamı bulmuşlar ve temasa geçtiler. O da özenle seçip imal ettiği derileri yolladı Edirne'ye. ' Bir onurdur benim için' dedi, önerdikleri parayı da almadı. Şu anda Edirne Selimiye Camisinin kapısındaki deri, Kuşadalı kara tabak Tuğrul Kutucu 'nun imalatıdır, ve , kim bilir kaç yüz yıl daha orada kalacaktır. İlerleyen yaşı ve bileğindeki karpal tünel rahatsızlığı sebebiyle 2004 senesinde meslek hayatını sonlandırdı. 74 yaşına kadar bedenlen çalıştığı mesleğine elveda deme zamanı gelmişti. Bizleri kendi mesleğinde yetiştiren istedi. On yıla yakın yanında çalışmama rağmen ben turizmi seçtim. Kardeşim İnşaat Mühendisi oldu. Tabaklık en son yıllarında kazançlı bir meslek olmasına karşın, maalesef hiç bir çırak bir haftadan fazla çalışmadı yanında. Ağır dendi, kokuyor dendi. İmalathanesin kapattıktan sonra 8 sene kirasını ödeyip, imalathaneyi elinde tuttu. Sebebi de sahip olduğu aletlerden artık mevcut olmaması ve bu aletlerin kıymetini bilecek biri tarafından müze benzeri bir yerde teşhir edilebilmesi için bir sponsor bulunmasıydı. Koç ailesiyle bile temasa geçildi. Ancak nafile. En son, çok üzgün bir şekilde eve geldi. 2000 senesiydi. Aletlerin durduğu yere hırsız girmiş, tüm sarı metal parçalarını çalıp gitmiş. Yenisin bulmak asla mümkün de değil. O da yüreği dağlanarak hurdacıya verdi geçti kalanlarını. Bu konuyu da bir daha hiç konuşmadı. İlkokul mezunu bir adamdan beklenmeyecek kadar sosyal bir insandı. Ada Sohbet gurubunun neredeyse her toplantısına, etkinliğine katıldı. Yerel Tarih dergisine yazılar yazarak veya kaynak kişi olarak maddi manevi büyük katkılar verdi. Kadim dostlarına ilaveten, 75 yaşından sonra yeni, mükemmel arkadaşlar edindi. İbrahimaki Müzesinin Kuşadası'na kazandırılmasına önayak olan kişilerden biriydi. Büyük dedesi İbrahimaki 'nin hastane yapılması şartıyla bağışladığı yerin müze olabilmesi için tüm varislerin imzaları gerekince , ilk imzalardan biri onunki oldu. Binanın aslın en uygun bir şekilde yapılabilmesi için de çok desteği oldu. Annemi de unutmamak lazım bu arada, çünkü, o da, bina okul olarak kullanılırken orada okul sekreteriymiş. Fotoğrafları ve anıları binanın restorasyonu sırasında büyük kaynak olmuştu.

Değerli gazeteci dostumuz Sn. Lütfü Dağtaş şöyle yazmıştı. 'Anadolu'yu Tire'den Kahramanmaraş'a, Ödemiş Beydağ'dan Safranbolu'ya karış karış dolaşip karatabakları araştırmamın , konuyla ilgili fotoğraflar çekmemin, 'Anadolu'nun son Karatabakları', 'Anadolu'da Dericilik', ve 'Müze ve Koleksiyonlardan Deri Eserler' adıyla 3 ayrı kitap yayınlamamın çıkış noktası o gün Silvio sayesinde tanıştığım Tuğrul Ağabey oldu.' Bu kıymetli aile dostumuz babamdan o dönemin Türkiye Deri Vakfı YK Başkanı Sn. Mahmut Yeşil'e bahsedince, o da babamı 2008 yılı İstanbul Deri Fuarının açılışında onur konuğu olarak görmek istedi ve davet etti. Açılışta yüzlerce konuğun önünde bir de konuşma yapan Babamın o günkü mutluluğunu ve gururunu kelimelere dökebilmem mümkün değil. Almış olduğu Meslekte 40 Yıl Onur Ödülü evimizin en özel köşesinde durmaktadır. Sn. Nail Topal, son yıllarında da olsa tanımaktan mutlu olduğu babamla ilgili olarak beraber izledikleri seminerlerden bahseder bir yazısında. Değerli araştırmacı Sn. Mahmut Ökçesiz 'in başkanı olduğu Kuşadası Kültürel ve Tarihi Mirası Koruma Derneğinin 23 mart 2013 günü organize ettiği 7 saatlik semineri , 30 Mart ve 6 Nisan seminerlerini de başından sonuna izlemesini ,yeni bilgileri öğrenmeye 83 yaşında bile ne kadar hevesli olduğunu anlatır, büyük bir Kuşadası sevdalısı olduğundan bahseder ve hayranlık duyduğunu ifade eder. 2015 yılı itibariyle kendisini ebediyete uğurlamamızın üzerinde iki yıl geçti. Onu çok özleyoruz. Çok iyi bir eş, ve çok iyi bir baba olarak bizlere çok şeyler verdi, büyük değerler kazandırdı. Sadece bize mi? Gün geçmiyor ki birileri bizleri yolda durdurup onunla ilgili bir anısından bahsetmesin. Cesaretlendirdiği, anlaşmazlıklarına arabuluculuk ettiği, akıl verdiği, yarenlik ettiği o kadar insan varmış ki.. Huzur içinde yatsın.

Oğlu Oğuz Kutucu.